

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۲۱/۰۱/۲۲

لیکنه: شیر محمد امینی ستانکزی

اساسي قانون د هېواد ملي او رسمي سند!

اساسي قانون ديوه هېواد هغه معتبر او اساسي سند دی، چې د دولت جوړښت، ځمکنۍ بشپړتيا، ملي مسائل، د وگړو حقوق او وجاهت پکې ښودل شوي، چې د همدې قانون تر سيوري لاندې ټول وگړي راټولوي او خپلو چارو ته يې متوجي او په ټولو يو شان د تطبيق وړ وي .

د اساسي قانون په پلي کيدونکو وگړو مکافات وضع کيږي او په سرغړونکو باندې مجازات د تطبيق وړ وي، ځکه دا د دولت په رکنونو کې هغه اساس اوبنسټ اېښودونکي قانون دی، چې ټولو وگړو ته يې په ماده نيز ډول هر څه بيان کړي دي او د ياد قانون څخه نور قوانين پنځولي، چې دغه قانون د نورو قوانينو مور هم بلل کيږي .

د افغانستان اساسي قانون يو له هغو روښانه او معتبرو قوانينو څخه شميرل کيږي، چې د اسلامي اصولو پر بنسټ جوړ شوی دی .

د افغانستان اساسي قانون د هېواد له مختلفو قومونو په استازيتوب جوړ او تصويب شو، چې پکې، علماء، مجاهدين، قومي مشران، جهادي رهبران او نور ولسونو پکې رښه برخه اخيستي وه .

دهېواد اساسي قانون چې ملي وثيقه او د ټولو هېوادوالو جامع، څرگند او ملي سند گڼل کيږي، نو ولس، نظام او هېوادوال ار دي، چې د دغه قانون ترسيوري خپلي چاري سمبالې او د قانون پر خلاف نه بايد غلطې کړنې ترسره کړي، ځکه د قانون پر وړاندې درېدونکي کسان مجرم گڼل کيږي او د مجازاتو وړ دي .

داساسي قانون د درناوي په موخه يوه اونۍ د (مرغومي له ۱۴ تر ۲۱مې نيټې د اساسي قانون د تصويب د اونۍ) په نوم نومول شوي، چې ولس او نظام د اساسي قانون له ارزښتونو او مزاياوو برخمن شي، چې څنگه د دغه قانون په پلي کيدو او په ځان د منلو احساس د هېواد ملي گټو پر وړاندې ترسره کړي .

همداراز د دغه ملي سند د پوهاوی لپاره غونډې جوړيږي، څو خلک پوه شي، چې د دغه ملي او هېوادني سند په ارزښتونو خيراوی ترلاسه او ولس ته داساسي قانون په تړاو مالومات ورسوي .

اساسي قانون چې په کال ۱۳۸۲ هجري لمريز د مرغومي په ۱۴ مه د پلازميني کابل ښار د لويې جرگې په څيمي کې تصويب او دهمدي کال د سلواغې په ۶ مه د وخت جمهور رئيس جلالتماب حامد کرزي لخوا توشيح او نافذ شو. دغه اتم پړاو اساسي قانون ده، چې دهېواد په کچه د افغانستان اوسني نظام کې تصويب او نافذيږي او مخکيني اساسي قانونونه، چې په تېرو نظامونو کې د پلي کېدو وړ ول، ملغاه اعلان شوي دي .

اوسنی اساسي قانون مسوده له ۱۲ څپرکو او ۱۶۲ مادو څخه جوړشوی، چې لومړی څپرکی د دولت، دويم څپرکی دهېواد داتباعو داساسي حقوقو او دندو، دريم څپرکی دجمهور رييس، څلورم څپرکی دحکومت، پنځم څپرکی دملي شورا، شپږم څپرکی د لويې جرگې، اووم څپرکی دقضاء، اتم څپرکی د ادارې، نهم څپرکی داضطرار دحالاتو، لسم څپرکی دتعديل، يوولسم څپرکی د متفرقه حکمونو او دولسم څپرکی يې د انتقالي حکمونو په باره کې په ماده نيز ډول بحث کوي .

د اساسي قانون له تصويب او نافذيدو نه ولس، نظام او عام وگړي تر ډيره بريده خوښ شول، چې افغانستان د يونوي څپرکي باب پرانيسته او د يو رښتيني او معتبر قانون درلودونکي شو .

خو بيا هم د دولت په چوکاټ کې ډيری داسې زورواکي شته دي، چې د اساسي قانون خلاف کړنې ترسره کوي، چې د داسې اشخاصو مخنيوی دې د نظام مسوولين وکړي، گڼې ددې قانون په وړاندې به دوه گوني چلند کيږي، چې قانون به په نورو تطبيقيږي او زورواکي به قانون تر پښو لاندې کوي .

راځئ هېوادوالو! دخپل هېوادني اساسي قانون ترسيوري هېوادوالو ته خدمت وکړو، دهېواد ملي گټو ته ژمن واوسو او په هېواد کې د تلپاتې سولې په راوستو کې يو بل ته ځانگړې درناوی ولرو، څو د هېواد د دښمنانو زړونه زموږ دملي يوالي په ليدو وچويږي او نور ونشي کړای چې زموږ په کورنيو چارو کې پټي او يا په ښکاره توگه مداخلې ترسره کړي .

د پاڼو شميره: له 1 تر 1

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته راټولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پاڼوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له رايلولو مخکې په خیر و لولئ